

خوردن هفت نوع میوه

یکی از دیگر باورهای مردم این است که در این شب باید هفت نوع میوه بخورند. چون ممکن است تا سال دیگر میوه گیر شان نیاید. البته این مورد امروزه صدق پیدا نمی کند چون در تمام فصول انواع میوه ها در بازار فراوان است.

از بین بردن بدیمنی

در کرمان زرتشتیان که بزرگترین اقلیت مذهبی این شهر محسوب می شوند نیز این شب را گرمی می دارند. در باور زرتشتی ها، شب چله طولانی ترین شب است. به عقیده آنها تاریکی اهریمن است. در این شب که تاریکی از همه سال بیشتر است، زرتشتیان تا سحر بیدار می مانند و فدییه می دهند تا بدیمنی از بین برود.

تفریحات شب یلدا در کرمان

بازی ماردوره

از انواع بازی ها و تفریحات این شب می توان به بازی «ماردوره» اشاره کرد. در این بازی هر فردی که در میهمانی شب یلدا بود باید نیت می کرد و یک شی کوچک مانند تکمه، سوزن قفلی، سکه و یا هر شی کوچک دیگر در ظرفی سفالین به شکل پارچ می انداخت. سپس یک نفر مسئول برداشتن اشیاء از توی ظرف می شد و دیگران یک بیت شعر می خواندند. بعد از آن مسئول ظرف هم به طور شانسی یک شی در می آورد و آن شعری که خوانده می شود به عنوان فال صاحب شی بود.

خاطره گویی

بعد از بازی مادوره نوبت به تعریف یک خاطره شیرین یا یک لطیفه می رسید که همه افراد می بایست آن را تعریف کنند.

چهاربیتو و حافظ خوانی

در گذشته یکی از کارهایی که انجام می شد «چهاربیتو» خوانی بود. همین طور حافظ خوانی هم انجام می شد و هنوز هم این رسوم انجام اجرا می گردد.

گرفتن فال نخود

فال نخود یک فال کاملا ایرانی و مرسوم در بین مردم کرمان می باشد. در فال نخود قبل از انجام فال وضو گرفته و رو به قبله نشسته و نیت می کنند سپس این دعا را می خوانند:

ماشاءالله توجها الی الله، ماشاءالله تعبدا الی الله، ماشاءالله تطفلا الی الله، ماشاءالله تذاللا لله، ماشاءالله استضارا بالله، ماشاءالله استکانه لله، ماشاءالله تضرعا الی الله، ماشاءالله استعانه بالله، ماشاءالله استغاثه بالله، ماشاءالله لاحول و لاقوه الا بالله العلی العظیم.

۴۱ عدد نخود هم اندازه و شسته شده را بر روی پارچه مخصوصی که تنها برای گرفتن فال است، قرار می دهند. نخودها را با دو دست به سه قسمت دلخواه تقسیم می کنند و هنگام تقسیم آنها را نمی شمارند. اینگونه مقداری نخود توسط دست راست (دسته اول) و مقداری نخود توسط دست چپ (دسته دوم) و مقداری نخود هم در وسط (دسته سوم) باقی می ماند. نخودهای هر قسمت را ۴ تا ۴ تا از هم جدا می کنند و این کار را تا جایی ادامه می دهند که ۴ نخود یا کمتر باقی بماند. سپس با توجه به باقی مانده ها فال را تفسیر می کنند. آمدن جواب بد، بد مطلق معنی نمی دهد و ممکن است جواب نیت شما به مرور زمان اثر خود را از دست بدهد و نهایتا به جوابی مطلوب تبدیل شود. نکته جالب این فال این است که برای یک نیت می توان تا ۳ بار فال گرفت و اگر جواب صبر برای شما نیاید، می توان یکی از ۳ جواب را قبول کرد.

خوراکی‌های سفره‌ی شب یلدای کرمانی‌ها

کرمانی‌ها مطابق آنچه که سال‌ها توسط اجدادشان انجام می‌شده در شب یلدا در خانه بزرگ هر خانواده دور هم جمع می‌شوند. سفره‌ای از پته بر روی قالی کرمانی پهن می‌کنند و دور اتاق را پشته‌های پته دوز قرار می‌دهند. در میانه سفره نیز ظرفی از پسته، هندوانه راه راه، انارهای سیاه دانه رو ستاهای اطراف، کلمپه «شیرینی سنتی کرمان»، قهوه قوتو و تنقلات دیگر می‌گذارند. در این شب مردم آشی به نام «اوماچو» طبخ می‌کنند. برخی از خانواده‌ها نیز برای شام کله پاچه و آبگوشت‌های مختلف کرمانی میل می‌کنند.

هندوانه راه راه

کرمانی‌ها در گذشته از هندوانه‌های راه راه استفاده می‌کردند و به این نوع هندوانه‌ها انباری می‌گفتند. به این دلیل که به سادگی می‌توانند آن‌ها را انبار و از خراب شدن میوه جلوگیری کنند. بهترین مکان برای نگهداری هندوانه نیز بادگیرها بوده است.

شیرینی کلمپه یا کلمبه

شیرینی کلمپه کرمان عضو جدانشدنی سفره‌های شب یلدا در کرمان است. در تهیه این شیرینی کرمانی‌ها از روغن حیوانی استفاده می‌کنند. خانم‌های با ذوق کرمانی، این شیرینی خوشمزه را خودشان در منزل برای شب یلدا درست می‌کنند.

قهوه قوتو یا قاووت قهوه

قاووت قهوه ترکیبی است سرشار از خاصیت که موجب تقویت حافظه و افزایش حس بینایی، درمان بیماری عصبی می شود. این قهوه حاوی املاح مفید مانند کلسیم، فسفر، آهن می باشد. قاووت که در لهجه کرمانی به آن قوتو می گویند از سوغاتی های کرمان است. این پودر خوراکی که در واقع باید آن را نوعی شیرینی به حساب آورد ترکیبی از مفیدترین گیاهان خوراکی و دارویی است.

آش اوماچو یا شولی کرمانی

آش اوماچو از پرطرفدارترین آش های شب یلدا در کرمان به حساب می آید. به خاطر داشتن سبزیجات و عدس و چغندر سرشار از ویتامین و بسیار مقوی است.

سختن پایانی

در شب یلدا ایرانیان در محفل‌های گرم خانوادگی دور هم جمع می‌شدند، و پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ به شاهنامه خوانی می‌پرداختند. قصه امیر ارسلان و حسین کرد شبستری نقل می‌کردند. مادر بزرگ‌ها به طرح چیستان و ضرب المثل می‌پرداختند. هنوز هم این مراسم در میان خانواده‌ها رواج دارد.

در تنظیم این مقاله از منابع زیر استفاده شده است:

<https://kerman-blog.ir/>

<https://onlysc.ir/>

<https://aftabnews.ir/>

تهیه و تنظیم: آيسان پژوهان فر